

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft. — kr.
Félévre 5
Negyedévre 2 50
Egy órára 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesrői hirdetések alkú szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hajszá-e, vagy jogos küzdelem?

Debreczen, máj. 17.

E szóban «hajszá», — benne van a jogtalanságnak, az igazságtalanságnak bizonyos foka.

Ha valaki, különösen a nyilvánosság előtt, a közügyek terén munkálkodó emberek közül, olyan valamit tett, a mi kifogásolható s ha a közvélemény, vagy mondjuk az illetőt figyelemmel kíséző közönség e tette vonatkozólag a maga kifogásait, a maga bírálatát a tulságba menve gyakorolja, ha nagyobb mérvben hurcolják meg az illetőt, mint a menyire talán reá szolgált, — az elfogulatlan szemlélő azt mondja e munkára, hogy „hajszá.”

Tulságba mennek az esetleg kompromitáló tényálladékok kiderítésében, a már kiderítetteknek jelentőségét túl nagyra fújják fel, bollaását lépten-nyomon, alkalommal és alkalmon kívül szemébe vágják, az üldözés hevében hivatottaknak érzik magukat az erkölcsbíróknak oly szerepére, mely őket meg nem illeti, hibául tudják be azt is, mit máskor, vagy másnál, vagy önmaguknál észre nem vesznek, szóval a bűnös ellen, az igazságtalanságnak, a jogtalanságnak bélyegét magán viselő «hajszát» indítanak.

A képviselőház elnökénél, Perczel Dezsőnél, több mint harmincz képviselő ellen jelentették be az összeférhetlenséget.

Több, mint harmincz képviselő áll annak esetleges bebizonyítása, nyilvánosságra hozása előtt, hogy a nép bizalmával, a mely őket a maga képviselőjévé választotta — visszaélt. Esetleges bebizonyítása előtt állanak a n n a k hogy az ígéret, melyet választóik előtt tettek s melynek nagyhangú tartalmát az képezte, hogy ott fenn az ország házában a népek, a nemzetnek érdekét, jólétének, előhaladásának eszközeit fogják munkálni, — ez az ígéret nem volt egyéb szemfényvesztésnél, a kedélyek megvesztegetésénél, mert elnyervén a mandátumot, első dolguk volt a saját jólétükre gondolni, anyagi helyzetüket, a közérdeket, a nép érdekét, az egyéni önzéssel szemben háttérbe szorítani.

A bejelentések a „nép” köréből erednek, mert nagyrészt a szocialisták eszközlik azt.

Pillanatig sem akarunk abban a színben tűnni fel, mintha a szocialistáknak rendszeren tulságba csapó s nem ritkán a képtelenségig menő törekvéseivel akarnánk e helyen szolidaritást vállalni.

A magyar s nagyrészt a külföldi szocialisták is, a maguk nagy egészében egy homályos, mindez ideig maguk által legkevésbé tisztázott eszmének szolgálatában állanak. De tény az, hogy létezik és hogy naponként erősödik ez osztály. Ez osztályt megsemmisíteni az-

zal, hogy nem törődünk velök, vagy hogy szavát, csöcselék hangnak minősítve meghallani nem akarjuk, ezzel semmisíteni meg ez osztályt, nem lehet. A népek azon eleme ez, mely érezvén az óriás nyomást, mit reájuk a megélhetés kétségbejítő gondja gyakorol, nem hajlandó önmegadással tűrni azt, hanem kutatja annak okát, figyelemmel kíséri az államélet nyilvánulásait, fürkésző szeme észreveszi a népnymor okait, látja, hogy azok sokszor onnan is nyerne táperőt, ahol épen a megszüntetés nagy munkáján kellene fáradozni s haragjának nyers hangon ad kifejezést.

Nem kell e hangot a műveletlen tömeg brutálításának minősítve boszus nemtörődömséggel mellőzni, az éhező nép rettenetes hangja az!

Politikai körökben komédiának minősítik a szocialisták által gyors egymásutánban bejelentett inkompatibilis eseteket s még nevetnek is hozzá.

Általánosságban pedig az a felfogás, hogy csunya eljárás a szocialisták eljárása, mert pellengérré állítja az egész képviselőházat. Meggondolatlanul „hajszát” indítottak néhány képviselő ellen s e hajszával kompromitálva van a magyar parlament.

A szocialisták által indított akcióban igenis nincsenek meg a hajszának fenti ismérvei. A népnymor, a nemzeti szegénység egyik alapjául jogosan minősítik azt, hogy a népképviselők az önérték imadásába merülnek el s a mikor

Emlékszel-e?

— Szlav novella. —

I.

Előkelő vendéglő fényes schambre separában mulatott egy vidám kis társaság. Két hölgy és három férfi, kik csak az imént tértek vissza egy kirándulásról.

Arczukon derűs jökédv ragyogott.

Egy szőke ifju vitte a szót, kinek sötét-kék szemében valami borongató felleg sejtette, hogy daczára pillanatnyi mámoros jókedvének szeme néha ábrándosan is tud elmerengeni. Piros ajka gunyra és érzékiségre vallott, szőke dus fürtjei halvány unott kifejezésű arcot koszoruztak.

Egyik keze szomszédnöje széktámláján nyugodott; másik keze értékes csipke felöltőjével játszott, mely a szép nő klasszikusjodumu karjairól lecsuszott.

Gyáran oda hajolt hozzá és szemébe nézett a műértő élénk érdeklődéssével, ki gyűjteményes egy értékes darabbal akarja gazdagítani. És a szép nő csevegett és mosolygott és időről időre lehunyta gyönyörű hosszú pillaktól árnyékolt szemét, minden mosolyánál felvilantva elefántcsont fogait a piros ajkak bibora közepette. Annyira elmerültek a kettesben folytatott társalgásba, hogy a többiek ezen kezdtek éleződni.

— Severin ur, én azt proponálnám, hogy

keressünk öt percze valami közös mulatságot, — szólt végre oda az átellenükben ülő fiatal ember.

— Ezer örömmel, válaszolt a szólított, de engedjék meg, hogy ez esetben a beszélgetési témákat árverezük.

— Hogy-hogy?

— Ugy, hogy olyan tárgyat választunk, melyről mindenki legtöbbet tud mondani.

— Bravó, helyes!

— Kezdjük hát. Önnek vaonak a leg-erősebb idegei, vegye át kérem a vezérszerpet.

A barnafürtű, orientális arczkifejezésű fiatal ember, kihez Severin e szakat intézte, felkelt, háromszor megütötte a poharat késének pengejével és ünnepélyes komolysággal kihirdette:

— Legmagasabb bírói ítélet folytán megnyitjuk a csődöt mondott társalgási csőd-tömeg eszme-árvérését.

Első eszme: A szerelem. Ki tud róla valamit mondani?

— Hölgyeké az elsőseg, — szólt Severin gunyosan, szomszédnöjéhez fordulva. Nagysád várják a nyilatkozatát, tette hozzá hanyaveti lovagiasággal, mindenesetre bátran állithatja, hogy ön nem ismeri a szerelmet.

— Tán többet tudnék róla mondani, mintsem hiszi, — válaszolt a hölgyecske kacér mosolylyal, de nem ma és ön? . . .

— Én? Nem tudok róla mondani semmit, — szólt Severin hanyagul.

— Uraim és hölgyeim, ítélem csak egy régi tapasztalat igazolta igazságot fognak haladni: Az a szerelem, mely vágyat gerjeszt a nélkül, hogy azt kielégítene bűnös anya, ki saját gyermekeit éhen engedi veszni.

— Beh kár, hogy nem gyűjtök aphorismákat, — sóhajtott fel Severin — mindjárt bevinném ezt is a gyűjteményembe.

— Nekem mint árverezőnek nincs jogom résztvenni, — szólt Constantin. — Menjünk hát tovább. Másodszor: Az idő.

— Hányadika van ma? — szólt meg egy hang.

— Október tizenhatodika.

Severin feltekintett.

— Októder tizenhatodika? — ismétlé.

— Ah, ma van hát október tizenhatodika? Elgondolkodott. Az órára nézett; tíz óra volt.

Csengetett.

— Ténát, tollat és papiroost, — szólt oda a belépő inasnak.

— Valami fontos üzleti dolog jutott eszembe, — fordult oda a társasághoz. — Megengedik ugyebar?

De a do og mindenesetre igen rövid természetű lehetett, mert az irás csak egy percet vett igénybe.

Czimzettnek azonnal kézbesítendő, —

ezek felett ítéletet akar mondani, az többé nem minősíthető szocialista hajszának, az a nép, az éhező nép jogos küzdelme az arany borjút imádók ellenében és az volna a képviselőháza igazán kompromittáló, ha nem lenne elég erkölcsi ereje itélkezni a bevádoltak felett abban az esetben, ha arra rászolgáltak.

B. L.

Debreczen, május 16.

Az összeférhetlenségi bejelentések nap-nap után rendszeres pontossággal követik egymást. Egyike másik ezeknek a bejelentéseknek erősen átcsap a komikum határain s diskreditálja magát a képviselői összeférhetlenség kérdését is. Ilyen például az a bejelentés is, a melyet Klei Imre, a Közéletmezés című lap kiadóhivatali főnöke (Alkotmány-ter 16. szám) intézett a Ház elnökéhez. N e u m a n n Armin képviselő, mint az Entreprise des pompes funebres nevű vállalat felügyelő bizottságának tagja ellen, a mely vállalat, ugymond, az ámmal ha nem is állandó, de gyakori szerződéses viszonyban áll, a mennyiben az áll a m n a g y j a n a k államköltségen való eltakarítását eszközöli a mint ezt a legutóbbi időben több nagybíró, jelesünk fenyves temetése igazolja. — A mai napra hirdetett másik bejelentő, K u g l e r Gyula (Akácfa-utca 24. szám), a ki H e l t a i Ferencnek (a kereskedelmi miniszterium által szubvencióit Vasuti és Közlekedési Közlöny szerkesztőjének), R a t k a y Laszlónak (a fehér-tolnamegyei helyierdekű vasutak felügyelő bizottsága tagjának), O r s z á g h Sándornak (a Ganz gyár részvénytársaság igazgatósági tagjának) és R a d v á n s z k y Géza bárónak (nem is képviselő), mint a fegyver- és gépgyár részvénytársaság igazgatósági tagjának ugynevezett inkompatibilitási eseteit adja tudtára a ház elnökének. A Ház összeférhetlenségi bizottsága már a terminust kitűzte ezeknek és az előző bejelentéseknek tárgyalására.

A váci püspök esküje. Csáky Károly gróf, ez ujonnan kinevezett váci püspök, csütörtökön délután háromnegyed tíz órakor tette le a hivatalos esküt a király kezébe. Az aktusban a kormány részéről W l a s s i c s Gyula kultuszminiszter volt jelen s kivü-

mé: Andrássy Aladár gróf főkamarmester funkcionált. Az eskümintát M o l n á r Viktor kultuszminiszteri osztálytanácsos olvasta. Az egész hivatalos szertartás rövid ideig tartott s utána ő felsége Csáky püspököt magánkihalgatáson fogadta.

A képviselőház ülése.

Május 17-én, elnök Perczel Dezső.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a napirendre áttérve, a b ö r z e a d ó j a v a s l a t n a k r é s z l e t e s tárgyalása foglalta le a képviselőház idejének legnagyobb részét. A tizedik szakaszon folytattak a tárgyalást. S z a b ó Imre előadó a szakasz utolsó bekezdését külön szakaszszá k i v a n t e n n i. R a k o v s z k y István a szakasz második bekezdésén kívánt módosítani. — A módosítást Lukács miniszter akcent javitja meg, hogy a budapesti értéktőzsdén nem jegyzett értékpapírok érteke az illetékes pénzügyi hatóság esetleges felhívására az a d ó f i z e t é s e r e e l s ő s o r b a n k ö t e l e z e t t f e l á l t a l külföldi tőzsdék hivatalos árjegyzésével — illetőleg hivatalból beszerzendő — helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A tizenhatodik szakasznál L á n c z y Leó a tőzsde auonomia szempontjából azt a módosítást ajánlja, hogy a lezárolási rendnek csak olyatén megváltoztatását szabályozhassa a pénzügyminiszter, a mely az adó fizetésével van összefüggésben. E módosítást Lukács miniszter elfogadta. A Ház is.

A Ház most már gyorsan letárgyalta a részleteket, az elnök a javaslatot elfogadottnak jelentette ki.

Ezután a b u d a p e s t i z á l o g h á z új központi háznak építéséről szóló törvényjavaslatot ajánlotta Szabó Imre előadó. Beszédéből meg tudjuk, hogy azért kell új épület, mert a belvárosi zálogház helyiségei sötétek, a terézvárosi zálogház pedig nem tudja lebonyolítani a forgalmat. A költséget 1,400,000 koronában javasolják.

A Ház a törvényjavaslatot vita nélkül elfogadta általánosságban és részleteiben is.

Enek utána a m u n k a r e n d e t állapotították meg.

S z é l l i miniszterelnök egy előterjesztést tett a Ház asztalára a két Háztól elfogadott törvényjavaslat némi pótlásáról. Ez a

pestis elleni véd-kezés nemzetközi egyezségéről szól, melyet a mi országgyűlésünk már elfogadott. O l a s z o r z a g utólag megállapítottai kérte, mely esetben kell a hajón orvost tartani. Az érdekelt kormányok erre pótegyezményben állapodtak meg s az arra való javaslatot most terjesztette be.

A pótegyezményt kinyomatják és szétosztják.

S z é l l i miniszterelnök ezután szükségesnek tartja, hogy a képviselőház a delegáció tartamára ülést ne tartson, kivéve még pén-tek-n. Ezután a legközelebbi ülés pünkösd után június 7-ikére tűzessék, melyen az állatorvosi intézmény államosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

A ház ezt a napirendet elfogadta,

Enök az ülést már 12 órakor bezárta.

Máj. 18.

Az ünnepi szünet előtt tegnap — máj. 18. — utolsó ülése volt a képviselőháznak.

Az ülést P e r c z e l Dezső nyitotta meg s a j k v hitelesítése után a tőzsde-adó és bpesti új zálogház építési tjavaslatot harmadszori olvasásban fogadták el.

A Ház az elnöknek szokás szerint megadta most is a felhatalmazást, hogy időközileg előjöheto esetekben a választásokra nézve intézkedhessék.

Több tárgya ez ülésnek nem is volt, ha M o l n á r János egy a 19 ik művelt és felvilágosodottnak nevezett századhoz nem illő tényről nem intéz interpellációt a belügyminiszterhez nagyon kínos s az intézőknek kárhoztatására szolgáló ügyben ; mert vagy felekezeti elfogultság vezette a rendelkezéseket, vagy az elhanyagolás mérgecsitette el.

Az interpelláció így szól :

1. Van-e tudomása a t. belügyminiszter urnak arról, hogy a Szatmárvármegye közönségéhez ez évi 31.969/IV. szám alatt intézett és alalam szóról szóról fölolyvasott leiratát a megye közigazgatása mindeddg nem fogantositotta?

2. Ha nincs tudomás arról, szándékozik e róla tudomást szerezni és rendeleteinek haldéktalanul érvényt szerezni?

3. Ha ezt n m szándékozik tenni, sziveskedik-e engem értesíteni arról, hogy miért nem, hogy van-e talán, ezen f. évi márczius 30-án kelt rendeleten kívül más, ezt követő újabb rendelete, a melynek alapján merik az illető közegek a felolvastam rendeletet nem fogantositani?

szólt, — átadta a levelet a szolgának és oly ékesen szóló bankjeggyel kísérte parancsát, hogy a boldog Hermes csak úgy repült barancsat teljesíteni, akár csak ágyuból lőtték volna ki.

II

Az izléssel berendezett hálószobában azurkék éjjeli lámpás égett, melynek üvegjén homályos fény szűrődött át. Hófehér lágy redőkben alahullamzó csipkefüggönyök omlottak le a háttérben lévő dus faragványu agy menynezetéről ; a szoba közepén állványon rengett egy patyolat párnák hőszinében diszló bölc-ő és mellette puha, kényelmes karosszékbe dőlve pihent egy fiatal nő.

Márványfehér, gyönyörű ujjai, melyek a pongyola bő ujjából időről-időre felvillantak, sűrű aranyhaját fonták be.

Halk, visszafojtott hangon egyhangu altatót énekelt, csak néha néha szakította felbe, hogy újra meg újra kérdezze a gyermeket ringató dajkától :

— Alszik már ?

— Igen, uagyságos asszonyom miért is ne ?

— A fiatal asszony felkelt és lehajolt a csipkebul amokon nyugvó iczi-piczi teremtes-folé.

— Alszik, édes kincsem, egyetlen boldogságom, — szólt és kezével v gígsimitott a puha piúes vankosokon. Édes Istenem, milyen édes egy kis angyal ez. Hogy mosolyog ál-mában.

— Mély csend borult a kis nyugalmas fészekre. Az óra negyed tizenegyet mutatott. Egyszerre halkán megszóllalt a csendgetyű.

A fiatal asszony meglepett-n ütötte fel a fejét.

— Ki lehet az ? Ilyen későn.

— Tan megjött az ur — válaszolt álmosan a dajka.

— Oh nem, az ur csak holnapután jön vissza. Valószínűleg valami üzleti dolog.

Nem volt kíváncsi de önkénytelenül nézett az ajtóra.

És mintegy válaszul e néma kérdésre : megjelent a szolgál az ajtóban és lábujhegyen közeledett.

— Valami inas hozta. — szólt átnyujtva egy levelet.

— Bizonyosan az urnak szól, tegye oda az íróasztalra.

— Nem, — erősen hangsúlyozta hogy a nagyságos asszonynak.

— Nekem ?

Hanyagul kinyujtotta a kezét, a lámpa halvány fényénél egy pillantást vetett az írásra és gyorsan felemelkedett. Az inas elhagyta már a szobát, a dajka térdre hajtva fejét bóbiskolt. A boritek zizegett kezében. És ez a nesz mint valami hamis hang bontotta meg a terem édes harmonikus csendjét.

— Mit jelent ez, mit jelent ? — rebegte vonagló ajakkal, lázasan.

Azután hirtelen elhatározással felbontotta.

A hófehér finom papiroson kifejezésteljes határozott férfias vonásokban ott állt a mai nap dátuma, alatta e két szó : »Emlékszel-e?» egy kérdőjel és semmi egyéb.

Hogy emlékszik-e ?

Néhány perczel ezelőtt nem gondolt másra, csak férjére és gyermekére, csak arra hogy van két lény a világon, kinek boldogságára ő nélkülözhetlen, kiknek egyike szereti őt igaz szerelemmel és a másik fogja őt szeretni : hogy szeretet, köztisztélet, vagyon biztos jövő az ő boldog osztályrésze, egy nemcs férfi erős karja az ő oltalma, hogy a sors, mint valami kis finom csecsebecsét, puha barszontokba helyezte őt, hogy ne szenvedjen a durva, kegyetlen világ érintésétől.

És ime egy szó, mint valami üvegfestményre pattanó golyó, egyszerre szilánkokra töri az egész képét, új emlékek raja támadnak, mint tarka mozaik, új képpé csoportosulva.

Hogy emlékszik-e ?

Oh de még mennyire . . .

— Lelkében felujul egy hsonló meleg, ama falusi kastély kivilágitott ablakainak képe, melyekből keskeny sugároyalábok hatoltak ki az illattárban uszó kertre, melyeknek arnyas faszoráiban elmosódva hallatszottak a zene lágyan felc endülő hangjai.

Emlékszik arra a férfira kinek karján belépett a lugasba, hogy a táncz fáradalmait kipihenje. És emlékszik, hogy karronta át a karcsu derakát karja, hogy szívták ajkaszeevedélyes tüzzel az első csók isteni üdi

4. Ha netán volna ilyen, általunk ismeretlen rendelethez a t. miniszter urnak, miért nem volt az az illető érdekeit feleknek kézbesítve?

Végül ha pedig ily újabbnemű rendelet nincs, hanem ervényben áll a felolvasott határozat, szándékozik-e a t. miniszter urerélyesen megtorolni azon határozat fogantatásának elmulasztását?

Az i terpellációt kiadták a belügyminiszternek. Az ülést a jegyzőkönyv hitelesítésével 11 óra után végezték.

(Maga az ügy M é r k szatmármegyei sváb r. katolikusok e református magyaroktól vegyesen lakott községben játszik es pedig a felett, hogy a református magyarok mintegy 600 lelket számláló anyaegyházközsége nem kapott a községtől területet, ahol felépíthesse templomát három évi huzas-vonás után sem, mert a miniszter is kimondta, hogy a község nem kötelezhető arra, hogy az utcából helyet engedjen ily célra! (talán még akkor sem, ha az utca elé tágas arra, hogy miként azon a vidéken legtöbbször a templom ily szabad helyen álljon s ha más közhelyiségek, kórház, kovácsház stb helyet foglalhatnak és foglalnak is ott?) Ily körülmények közt D o m a h i d y Elemér főszolgabíró s most egyszersmind ref. egyházmegyei gondnok felsőbb rendelethez, vagy önméltányossági érteztől vezelve az ország. tudósításból nem tudható) 24 zsendár közbejöttével kiharítottatta az utcából a szükséges területet s átadta a templomhelyet szükségelt és kért ev. ref. egyházközségnek, amely azon az építést azonnal meg is kezdte.

Azonban az építést a belügyminiszter rendeleti uton betiltotta. A ref. egyház még így is folytatta. A miniszter újra betiltotta. A tisztelt klerikális irányú lapok szerint előszeretettel úgynevezett »kalvinisták« keresték a méltánytalan és szüntelen bosszantó miniszteri eljárás szerző okát s (aligha tévedve) a »katolikus« plébánosban vélték megtalálni s a mint mondják ugyancsak azok a lapok, hogy a »kalvinisták felekezeti türelmetlenség« gel haragjukban »inultálák a plébánost, teglával, kövel meghajigáltak, uton-utófélen becsmérelték, elannyira, hogy a plébános még misézni is revolverrel kénytelen járnai.« az építést pedig folytatják.

Hat bizony borzasztó ez a »jog, törvény és igazság« századvégi korában. De magunk is szeretnők tudni, ki itt a hibá, különösen

ki mérgecsitette oda az ügyet, hogy azok a szegény »kalvinisták« a miniszteri rendelet által is »koczióba léptek és még azt az ártatlan (?) plébánost is inzultálni merték egészen a revolverrel védekezés kényszerűségéig. Mintha böszült nép ellen egy revolver s épen plébános kezében és éppen misere mecséi utjában elég védelem volna!.. Mi mintha úgy éreznők, hogy nemis úgy van az egészen, amint az ultramontan izú tudósítások »szólnak« s a mint az ismeretesen törvényisztező és kiválóan türelmes (?) Molnar Janos apát-kepviseelő sejteti, hanem talán a »farkas és barány« féle analogiának a valóságban szerepe van ebben a csunya ügyben.

Várjuk el a szigorú vizsgálatot, majd az eredmény megmutatja a valóságot, a mely óhajtjuk, hogy ne bizonyítsa be azt, hogy nálunk a vallási előítélet es felekezeti türelmetlenség, sőt jezsuitákra emlékeztető ármány, még a 19-ik század alkonyán sem tud elaludni és végképpen kivészni, hanem még most is talál utat, egész a magasabb fórumokig.

Különbben nem volt ritkaság a protestánsok ellen kijátszott méltánytalanság még a 18-ik században mert tudni kell, hogy a megye magyarsága csaknem kivétel nélkül református volt, megis a Rakóczy-forradalom egyőzése — illetve a majthényi kapituláció után a gf. Károlyi birtokba ment községekbe telepített svabok, mind a kiűzött református magyarok helyét foglalták el... hogy nem ez utóbbiak jó-zantából — könnyen érthető.

Merk község is ilyen volt, csak hogy a N.-Károly, Fény, C. analos, Vá la j, Kálmán N.-Majthény, Gilvác Erdőd, Mező-Petri, Krasznabétek stb. stb. egészen tiszta birtokok egészen svabokkal telepítése után, nem jutott elég svab »elkek« megülésére némely helyeken, a hol lehetséges volt, hogy ezen a sajátos nemzet-ápoló példás eljárás szerint valamely részirtokos kurta-nemes, a maga birtokára nem is fogadta el a sváb-kultúra terjesztést: s így aztán maradtak eretnek-magyarok is a községben, miként Merken, persze a míg a katolikus egyház a grófi család gazdag patronátusa alatt fenylett, addig az eretnek egyházközségek önerejükből, nem javítható szegénységükben csak tengődtek s ha felvergődtek, elvett templomuk helyett egy-egy szerény hajlék építésére még helytalanlással is sokát kellett küzdeniök. Exemplum docet.)

KÜLFÖLD.

Osztrák és magyar s orosz viszony.

A királynak a delegációkhoz intézett trónbeszédéről azt írja a félhivatalos Pol. Korr. egy petervári jelentése, hogy a beszéd az orosz kormánykörökben kitűnő hatást tett. — Az Oroszországgal fennálló jó viszonynak es meg egyezésnek ez az újabb való hangsúlyoztatását, — ugymond, nagy örömmel üdvözik Pétervárott, ahol föltétlen bizalommal vannak az osztrák-magyar politika irányadó embereihez. Habár az Oroszország és Ausztria-Magyarország közt fennálló meg egyezés az egész világ által ismert nemzetközi konstelláció, morális hatása bizonyára sehol sem marad el.

Spanyolország. A madridi orosz nagykövetet a minap, mikor az adóellenes tüntetések voltak, az utcán inzultálta a nép. A követ kocsihoz a városban, a mikor egy sétatér előtt nagyszámu tömeg utjat állta és fütytyel es mindenféle szidalmakkal fogadta. A spanyol külügyminiszter maga ment el loecsánatot kérni a nagykövethöz; kijelentette, hogy a tüntetés nem a nagykövet ellen irányult, a nép tüntetett minden díszes kocsi ellen, a melyet látott, a nélkül, hogy tudta volna, ki ül benne. A nagykövet kijelentette, hogy az egész esetet jelentéktelen dolognak tartja.

A lex Heinze. Berlinből jelentik: Az újságok vezércikkkel méltatják a birodalmi gyűlésnek újabb való megnyitását és a lex Heinze tárgyalását. A liberális újságok az o b s t r u k c z i ó f o l y t a t á s á r a i z g a t n a k s a z t m o n d j á k, hogy a harczt folytatni kell minden rendelkezésre álló erővel és eszközzel. Azután nagy energiával kel-

nek ki a centrum ellen, a mely a tudomány és művészet legkiválóbb bajnokainak tiltakozása mellett is kiakarja erőszakolni a »Lex Heinze« elfogadását.

A háboru.

Mafeking elfoglalását a burok által tagadásba veszik, de felszabadítását sem erősítik, pedig e hó 18-án kellett volna Roberts lord ígérete szerint Mafekingnek felszabadulnia; a legújabb táviratok szerint azonban nem valószínű, hogy ez hamar megtörténék. A fölmentő sereget kedden megállították és visszazsoritották a burok Mafekingtől délre, Kralpan mellett. Azóta pedig nincs hír arról, hogy a fölmentő sereg előbbre tudtt volna menni. Pedig Londonban nagy izgatottsággal várják a további híreket, mert M a f e k i n g e l e s t e a mostani körülmények között nem olyan nagy vesztesége az angoloknak, mint a fölmentő sereg veresége. Ismeretes dolog, hogy Roberts lord a nyugati szárnyon tizezer embert bocsátott Hunter tábornok rendelkezésére, hogy föl-zabadítsa Mafekinget és megszállja a johannisburgi utat. Hunter serege javarészt Barton tábornokkal Mafeking felszabadítására küldötte, maga pedig mintegy négyezer emberrel betört Transzvalba, a hol minden ellenállás nélkül megszállta Krisztiániát. A burok visszavonultak Kralpanba s ott föltartóztatták Bartont.

Roberts lord egyelőre még Kronstadtban van, a londoni katonai körök véleménye szerint azonban már legközelebb folytatja előnyomulását, nehogy időt engedjenek a buroknak arra, hogy a Vaal folyónál megerősítsék magukat. A londoni optimisták kiszámították, hogyha Roberts Kronstadtól is oly gyorsan megy előre, mint ahogy Bloemfonteinből jött és »hogya utjában nagyobb akadályra nem talál«, akkor 14 nap alatt Pretóriában lesz. Kronstadt 125 kilométerre van a Vaal folyótól, ez 65 kilométerre Johannisburgtól, ahonnan Pretóriáig már csak 48 km. az út. Az eddigi gyors marsolásban azonban az angol csapatok kifáradtak s azért Kronstadtban küssé ki kell magukat pihenniök.

A brüsszeli Petit Bleu azt az érdekes hírt közli egyik utóbbi számában, hogy Roberts lord Kronstadtba való bevonulása alkalmával csaknem a burok fogságába esett. — Roberts kocsija messze vagtatott a kísérettől, a midőn egy völgyből hirtelen egy bur csapat tünt föl s a tábornok kocsiját el akarta fogni. Roberts szerencséjére egy domb mellől épp akkor kanyarodott ki egy angol század egy ágyúval és a burokat elűzte. Roberts azután óvatossabb lett. Az angol tisztek azonban kevéssé óvatosak s így történhetett, hogy megismétlődött Kronstadtban annak a 4 angol tisztekn az esete. a kik Bloemfonteinből egy alkalommal sétalovaglást tettek, midőn egyszerre egy bur őrszék állta útjukat s a burok két tiszte megölték, kettőt pedig halálosan megsabesítettek. Kronstadtból két tiszte s 6 katona ment ki takarmányt szerezni a közeli dombokra. Egy farm mellett azonban 15 elbujt bur rajuk tamadt s két katona elesett, 1 hadnagy megsebesült, a többi fogságba került. Az angol sereget Kronstadtban tehát még egyre kerüigetik a bur őrszékrok.

Táviratok.

A délatrikai háboru.

London, máj. 18. A Times-ok jelentik Lourenco-Marquezból 16-iki kelettel: Ugy látszik, ketségtelen, hogy Krüger elnök, mint Pretóriában beszéltek, el akarja hagyni a fővárost. Azt tervezik, hogy Transzval kormányát ahelyezik Lydenburgba s ott utolsó ellentállásra készülnek. A volksraad állítólag helyben hagyta ezt a javaslatot. Sok hivatalnok szökésre készül. Reitz miniszter állítólag Dél-Amerikában akar telepedni. A kormány mind- eddig nem váltotta be ígérteit, hogy a bankoknak aranyrudakat szállít azért a félmillió értékű pénzért, amelyet két hónappal ezelőtt elkért tőlük.

vösséget ajkáról, hogy suttozta reszkető hangja: Szerettek! És emlékszik-e arra a válasza amit adott: »Szerettek, örökre« es arra is hogy a ferfiu nem ismételte e szót.

— Emlékszel-e?

Nem. Szemét nem birta elfordítani es szóról. A régi varázs minden tollvonásban, a régi fájdalom, a régi szenvedés...

Arczát kezébe rejtve hagyta el a szobát. Teremről-teremre sietett, míg végre a szalomban megállt.

Hol van a jó hitves lelki nyugalma, hol a boldog anya csendes megegedése? Oda van, oda mind. A szerető nő megköveteli jogát.

A fiatal asszony megremege és lázas izgatottsággal siet a zongorához. És ujjai végig siklottak a billentyűkön, bus melodia siklott at a hurokon.

Es ajkai dalra fakadtak, bus dalra, a mult idők egy kedvelt dalára.

III.

Ugyanebben az időben tetőpontját érte el tetőpontját a jókedv az elegáns chambre szépareában. Severin rég elhagyta mar az ablakot és újra szomszédnője karszékére támaszkodott, ideges karcu ujjai a szép nő vállainak bársonyát érintették. — Elczelődik, szikrázik a szellemtől...

Es senki sem sejt, de ő maga sem tudja, hogy néhány óperc előtt megbocsáthatlan bünt követett el.

New York, máj. 17. A polgármester a városházán számos előkelőség jelenlétében fogadta a bur államok küldöttségét s biztosította, hogy a szabadságszerető népnél barátságos fogadtatásra fognak találni. Azután a dél-afrikai követek beszédeket mondtak s az amerikaiak rokonérzésére apelláltak. Wessels ezt mondta:

— Nem arra kérünk benneteket, hogy harcoljatok értünk, hanem arra kérünk, mondjátok meg Angliának: Megálljatok és gondolkozzatok!

Egyházkerületi közgyűlés.

Debreczen, máj. 18.

Harmadik nap.

A tanácskozásokat nagy érdeklődéssel folytatták ma is. Az ülés kezdete előtt a jegyzőkönyvek két pontját hitelesítették, melyek a László Albert bizományi üzletre és a tanárok osztályozás ra vonatkoznak.

Azután felolvassák Kun Bertalan püspöknek a hozzáintézett üdvözlő sürgönyre adott válaszát, mely így hangzik:

Kiss Áron püspök urnak

Debreczen.

Miskolcz 4 óra 20. p.

Mély hálával vettem a főtiszteletű tiszántúli egyházkerület közgyűlésének ötvenéves miskolczi pap-agom évfordulója alkalmából hozzám intézett szívélyes üdvözlését, a testveri szeretet lelkét látom ebben élen és boldogítóan megnyilatkozni, a mit szívem teljes melegevel sietek viszonzni, s ennek erősítésére egyházkerületemmel együtt az ég áldását kérem.

Kun Bertalan.

Köszönettel vették tudomásul.

Polyó ügyek.

A tanügyi bizottság jegyzőjévé hat évre Zsigmond Sándor főjegyző esperest választották.

Dóczy Imre felügyelő betérjesztette az egyh. ler. alá tartozó gymnasiumoknak az 1898—99. évre vonatkozó zellemi és anyagi állapotáról szóló statisztikai jelentését. Jkőnyvé veszik és tudomásul szolgál.

Az igazgató utasítást, ugyszintén azt, hogy a kisujszálási főgymnasiumnál az ének és zeneszakra tanárt választottak Kezdre Károly személyében elfogadják.

Balogh F., kollegiumunk nagyevű tanára elvállalta egy iskolaszéki használatra szánt egyháztörvényt megírását, de mivel erre most soknemű elfoglaltsága miatt rá nem ér a jövő évben régebbi tankönyve marad használatban.

A békési egyház jelentését tanárai fizetéséről, valamint, hogy B a y e r Arthur ottani tanárt állandósították, elfogadták.

Élenkebb vita csak a békési gymnasiumban felállítandó VII osztál kérdésénél keletkezett. A javaslat tanácsolja, hogy ez évben még ne állítsák fel a VII osztályt, mivel a költségekre kellő fedezet nincs.

Dr. Hajnal István ajánlja, hogy még ez évben állítsák fel a VII osztályt, mivel arra okvetlen szükség van.

Páé felszólalás után az előadói javaslatot oly értelmében fogadják el, hogy amint a hiányokat orvosolják, a jövő tanévben felállítsák a VII. osztályt.

A szatmári főgymnasium belrendtartási szervezését módosították a konvent határozataihoz képest.

A szatmári főgymn. fenntartó testületének

felterjesztését az iránt, hogy olyan határozatokat melyek az egyes gymnasiumokra anyagi terheket rónak, csak a fenntartó testületek hozzájárásával hozzanak, elfogadták

Szabó Károly esperes bejelentette, hogy a bihari egyházmegye területén kik járnak más vallású tanítézetekbe. — Tudomásul vették.

A M. szigeti főgymnasium igazgatótanácsának a tanárok előléptetése és korpótléki tárgyában hozott határozatát tudomásul vették.

Dóczy Imre felügyelő betérjeszti jelentését a tanár képezdei ösztöndíjas növendékekről. Tudomásul vették.

György Endre indítványt nyújt be, hogy a villasos nevelés érdekében prot. egyházi szemléltető képeket készíttessenek.

Az indítványt élénk helyeslés közben elfogadták.

A n á n á s i egyház részére újabb alapítványokat teletek, mi örvenetes tudomásul szolgál.

H I R E K .

Petőfi Debreczenben.

Örömteljes meglepetéssel értesülünk a Csokonai Kör jövő vasárnapi matineejának műsorából, hogy T o r d a y Grail Erzsébet fogja azon Petőfit ismertetni s ismertetése közben egyes jellemző köteményét elszavalja.

Fájdalom, Torday Grail Erzsébet, a jeles recitatorné neve a vidéki városokban még nem annyira ismeretes, mint a nagy külföldi salonjaiban.

A közelmúltban művészi körutat tett és mindenütt lelkesedést aratott.

A művésznő, sikereinek egy részét előadása tárgyának tudja be, mert mindenütt a magyar népet, a pusztát, annak lakóit, ezek életét, érzelmvilágát és költészetét, majd a jelesebb magyar költőket, különösen pedig Petőfit ismertette — de diadalának nagyobb része bizonyára az ő művészi egyéniségét illeti, melyről a külföldi sajtó, köztük Berlin Mainz, Altenburg, Ulm, Köln, London, Hanau, Weimar, Baden, Augsburg, Düsseldorf, Warms Regensburg és Wiesbaden hírlapjai a legteljesebb elismeréssel szólnak.

Torday Erzsébet — így szól az egyik — magyarhó bájos leánya, ki hazájának dicsőségét és nagyságát, költőinek dalaiban oly elragadóan hirdeti, mulni nem akaró tapasztalattal jutalmaztatott. Mint recitator nemes ízlést, gondos kidolgozást, emelkedett, igaz pathosot fektetett szavallatába és mesterségesen uralkodott hallgatói kedélyén.

A mit a lány, bársonyos, hajlékony s mégis érczesen csengő organumával kifejez, az visszatükrözik rokonszenves arcán, élénken ragyogó fekete szemében s vele érezzük mindazt, mit a magyar költő lantja a szingardap magyar puszták világáról regél.

Más helyen azon ritka képessége van kiemelve, hogy magyar művésznő léte olyszeppen beszél a német nyelvet, a minőnél szebben német művésznőt sem hallottunk d c lamálni. Ismét másutt a tárgy kimerítő és gondos kidolgozása talál hosszabb méltatást, de 26 külföldi városnak sajtója kivétel nélkül visszhangzik azon felülmúlhatlan hatástól, melyet rhapszodikus szavallatával ért.

Szerencsés ötlet volt a Csokonai Kör intézőségétől a művésznőt városunkba meg-

hívni s a t é n y k e d é s e v e l igazolta, nem téveszti szem elől azon nemes hivatást, melyet ezen irodalmi kör magasztos feladatát vállalt.

Mint értesülünk, a belépti díjat is jelentékenyen leszállították s így csakis közönségünkön múlva, ha ezen matinee is oly szomoruan neptelen maradna, mint az eddigiénél.

* **Istentiszteletek.** Nagyteplomban: Dicsőfi József, Kistemplomban: Bélyeky Lajos Kossuth-utczai templomban: K. Tóth Kálmán, I-póályi templomban: M. Trovics Gyula.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

* **Hajduvármegye tisztviselőinek fizetésemelése** Hajdu vármegye tisztviselőinek fizetését felemelte. Az erre engedélyezett összeget arányosan felosztották, de felosztással néhányan nem voltak megelégedve s megfellebezték a közgyűlés által is jóváhagyott felosztást a belügyminiszterhez. Ma érkezett meg a vármegyéhez a belügyminiszter értesítése, melyben tudatja, hogy a fellebbezést elutasítja s a felosztási tervezetet helybenhagyja.

* **A jog és pénzügyi bizottság ülése.** Debreczen város jog és pénzügyi bizottsága kedden délután 3 órakor a városháza nagytanácsstermében Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklése alatt ülést tart, melyen a város múlt évi zárszámadását veszik tárgyalás alá.

* **A házi ezred vendége.** A 39. gy. ezred felett Lacser Viktor vezérőrnagy, dandárparancsnok 24-én tartja meg a tavaszi szemlét. E hó 23-án érkezik Debreczenbe, a kit az ezred tisztikara ünnepélyesen fogad. Lacser Viktor debreczeni látogatása rendkívül fontos katonák előtt. Most gyakorolhatják a köz-katonák azt a szép jogukat, hogy bármely panaszkodókat minden katonai fórum kikérülésével egyenesen a vezérőrnagynak mondhatják el, a ki a szemle után fogadja és halgatja meg a jelentkezőket.

* **Debreczeni tanárok — kormánybiztosok.** A vallás- és közoktatásügyi min. kir. miniszter az autonóm felekezeti középiskolák folyó évi rendes érettségi vizsgalataihoz kormányképviselőül a következőket küldötte ki: a debreczeni ref. főgymnasiumhoz Kenessy Béla kolozsvári ev. ref. th. ologiái igazgatót. A pápai főgymnasiumhoz dr. Kérészi Zoltán debreczeni ref. jogakadémiai rendes és egyetemi magántanárt. A sarospataki főgymnasiumhoz dr. Bacsoni Lajos tanárt. A miskolczi főgymnasiumhoz dr. Öreg János tanárt. A mezőtúri gymnasiumhoz Géresi Kálmán tank. főig.-ót. A marosvásárhelyi gymnasiumhoz dr. Báthya Béla tanárt. A szászvárosi gymnasiumhoz Csiky Lajos tanárt. A debreczeni állami főreáliskolába az érettségi vizsgálatához, mint miniszteri biztos dr. Márky Sándor, kolozsvári egyetemi tanár küldött ki.

* **Esteli vonat a Szepes-sóstórol.** Az e hó elején megnyitott Telegdy-féle Szepes-Sóstó fürdőrol — mint értesülünk — vasárnap, f. május 20. dikától kezdve az este 9 órakor hazatérő fürdővonat már közlekedni fog. — Ezen vonat — mint a múlt évben is — minden vasár- és ünnepnapokon közlekedik és alkalmas arra, hogy sóstót a fürdőzni, avagy kirándulni akaró közönség a délutáni órákba felkerdshesse.

* **Halottrabló munkás.** Szabó József asztalos mester a Domb-u. 20-ik sz. házban lakott. A nőtlen ember az uőbbi időben nagyon betegeskedett, míg végre múlt hó 16-án elhalt. Halalos ágát nem vette körül a család és rokoni szeretet, mert hisz nem volt senkije. A házban műhelytelepi munkás vette először észre, hogy az öreg asztalos meghalt, akinek feltűnt, hogy az öreg ember szobájának ajtaja nyitva áll s dolgos kezének zaja még sem hangzik. Belépett a szobába, Szabót ott találta az ágyon meghalva. Akkor támadt az a szerencsétlen gondolata, hogy a szobában lévő ingóságot magához vegye, amit jórészen meg is cselekedett. A temetés után derült csak ki, hogy valaki a halott szobáját

megrabolta s erről értesítették a rendőrséget is. Dobos rendőrbiztosnak sikerült a tettest ki nyomozni, ki időközben az egyes tárgyakat ismerősenek elajándékozta. Homokkert 20. sz. házában találák meg; a nyomozás eredményes sikere is unen indult ki.

* **Tisztelettel felkérjük** mindazokat, kik a Dóczy Gedeon ur jubileumán (május 20)-akár az esti hangversenyen meg akarnak jelenni, a belépőjegyül szolgáló meghívót magokkal hozni sziveskedjenek. Együttal tudatjuk hogy az ugyanazon nap d. u. 1 órakor az „Angol kiralyndó”-é termében tartandó közebédre a jegyek az ev. ref. felsőbb leányiskolában. tanári szoba) négy koronáért válthatók A rendezőség.

* **Aranyéremkereszt egy debreczeni hivatalnoknak.** Ő felsege a kiraly, Pergár Károly, most nyugalmazott debreczeni fővám-tárnoknak sok évi hű szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A legfelsőbb kitüntetés alkalmából számosan üdvözölték Pergár Karolyt.

* **A harmadik szolgabíró járás.** — Hajduvármegye közgyűlése az állandó választmány javaslatára kimondta, hogy a b.-ujvárosi járás főszolgabíróságának kettéosztásával egy harmadik szolgabírói járást létesít H.-Bószörmény székhellyel. A közgyűlési határozatot jóváhagyás végett felterjesztették a belügy-miniszterhez, ki ma érkezett leiratában arról értesíti a vármegyét, hogy a harmadik szolgabírói járás létesítését nem engedélyezi, mert nincs teljesen előkészítve.

* **Nagy vásár a Hortobágyon.** Mozgalmas élet lesz holnap, vasárnap a nagy Hortobágyon, mert ekkor tartják meg az ország szerte bíres nagy állatvásárt. Sokan is készülnek rá s ha jó idő lesz, akkor megnézni való lesz ez a híres vásár.

* **Áthelyezés.** A debreczeni 2. honvéd gyalogezred egyik rokonszenves törzstisztjét Steiner a ezred szép kitüntetés érte. Jövő hó 15-én atveszi u. i. a Szabadkán alomásozó 6-ik honvéd ezred parancsnokságát s még f. évi november 1-én ezredessé léptetik elő.

* **Felhívás Debreczen város összes czipész, csizmadia munkasai és kisiparosaihoz:** A: ujonnan alakult szakegyet működését megkezde, he yiséget léte-iteit, könyvtart szerzett, díjmentes munkaközvetítést eszközöl; (ideiglenes munka közveitő Stempel Mihály Battyáni u) továbbá az elnökség gondoskodik időközéni szakfelolvasókról, a szakrajztanfolyam is rövid időn kezdetét veszi.

Ennélfogva felhívjuk az összes szaktársakat az egyletbe való beiratkozásra. Beiratási díj 30 kr. havi járuléka 20 kr. Beiratkozni lehet mindennap Cziczó Lajos egyleti pénztárnok, valamint Széplaki József egyleti elnöknek; továbbá minden vasárnap délután 3 óratól kedve az egyleti helyiségben. (Korona szálló mellékterme csapó-u).

Ismételten kijelentjük, hogy egyletünk minden politikai pártot mellőzve, tisztán a modern szakfejlesztést; önképzést és önszorgalmat tüzte ki czéljául. A választmány nevében: Széplaki József, elnök, Varkoly Gyula, jegyző.

* **Uj magyar testőr.** Makkos-bettyei Heitly Gyula, a debreceni 2. honvéd-huszárezred elsőosztályú századosát a király a magyar királyi testőrségnél testőrré és századosra nevezte ki.

* **Meghívó** a debreczeni jótékony nőegyletnek folyó évi május hó 27-ik napján d. u. 3 órakor az árvaház üléstermében tartandó évi rendes közgyűlésére. Targy-orozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárnok és számvizsgálók jelentése. 4. Második alelnök választása. 5. Titkár választása. 6. Javaslát egy ujabb árvaházi szabályzatra az ntéz: t fejlesztésére való tekintettel. 7. Esetleges indítványok. Debreczen, 1900. május 6. A jótékony nőegylet elnöksége.

* **Jövöhéti bűnügyi végtárgyalások.** 1900-ik év május 21-en hétfőn Szeőke Sandor ellen lopás büntetteért, Rácsai György ellen lopás büntetteért, május hó 23-an szerdán Tatár Gusztáv ellen hatóság elleni erőszak, május hó 25-en pénteken Kovács Imre ellen

hatóság elleni erőszekért, Molnár Imre ellen lopás büntete téért, Leókin János ellen hatóság elleni erőszekért, Molnár Imre ellen lopás büntetteért, ifj. Vilás Karoly s tarsa ellen gond. okozott emberölés ve ségére. Ugyanaz nap még ítélethirdetések.

* **Hirdetmény.** Értesítettük a város közönsége, hogy a sertésvész ragadós állati betegségek hatóságunk területén ujabban fel lépte és megállapítása folytán, a sertésvész járványosnak mondatván ki, annak továbbterjedésének megállítására vegett a Debreczen szab. kir. városban tartandó heti és országos sertés vásárookra a sertések felhajtása eltiltatik, illetve a sertés vásárok további rendelkezési beszünttetetnek, a sertésekre a marha levelek kiadása eltiltatott a lakosoktól a birtokukba levő sertésekeől szóló marhaleveleknek a Vasárbiroság általi beszedése es őrizet alá vőtele elrendeltetett. Tilva van a heuteseknek, állatkereskedőknek, herelőeknek a sertésólakba beboocsatása, valamint más községből származó sertésekek Debreczen város határterületén labon való atszállítása. Debreczen 1900 május 14-en. A városi tanács.

* **»Itt a veres — hol a veres?»** Ez a furcsa kérdés a legveszedelmesebb hazárdjátéknak az alapja s most a fővárosban nagyban divik. Uri tarsaságban bizony nem játszá ez a játékot, de annál sürűbben azokban a káveházakban, a melyekben olykor razzitát tart a rendőrsé. A sipisták, a gyanultan ember kifosztására szövetkezett hamis kártyások üzük előszeretettel ezt a játékot, nagy veszedelmere mindazoknak, a kik vételeül a kezük közé kerűnek. És most, hogy a szabad ég alatt sincs hidegebb, mint a szobában, a sipisták kivonulnak a városligetbe és annak fai alatt keresik meg, hogy hol a piros disznó? Délutánonként a városligeti színekől balra eső ut mentén nagy csoportok lathatók. Akárki kimegy, meggyőződhetik róla és a csoportok közepén ott kergetik a piros disznót. A rendőrség tudvalevőleg üdözi a hazárdjátékok, de mintha a városligetben biztosságban éreznék magukat a sipisták.

Figyelmeztetik a rendőrséget arra a veszedelmere, melybe a hamis kártyások az arra járó jóhiszemű vidéki embereket es iparosokat döntik, a kiknek nem sok a pénzük es így természetesen kapva-kapnak az alkalmon, a mikor könnyű szerrel forintot csinálhatnak a koronából. És a sipisták vigyáznak arra, hogy az arról járó kedvet kapjon a játékhöz. A játékot így írják le. A közepén ül egy ember a ki három kártyát dob le a győpre es egyre beszél;

— A zöld nyolczas, a tők alsó nem nyer, csak a piros disznó. Itt van n', itt van a piros disznó. Összekoverem, de mégis itt van!

E közben kevergeti a három kártyát es a nézők megévesztésére föl is hajtja a piros disznó egyik sarkát. Ismét kever, de közben fölhajítja a zöld nyolczas vagy a tők alsó csücskjét is. Végre lecsapja a kártyákat, mondván;

— A piros disznó nyer. Egy korona, két korona, öt forint. Ki teszi meg, ki találja el a három közül, hol a piros disznó?

Ere kilép a tömegből egy ember es eltalálja, hol a piros disznó. Eltalálja egyszer, kétszer, ötször es mindannyiszor nyer. Ez egyik czinkostárs, a ki kedvet csinál a játékra. Mihelyt idegen játszani kezd, megfordul a játék es sohasem találják el, hol a piros disznó? Sok keservesen szerzett pénz veszett már így a város liget fai alatt es a rendőrség jól tenné, ha maga is érdekődne, hol a piros disznó es a hüvőre tenné a piros disznó gazdáját.

* **Titokzatos gyermekrablás.** Hosszupályiból fölötébb rejtelmes esetről adnak hírt. Gyermekrablás történt a községben érihetetlen körűlmények között. Biró Janos evangélikus tanító egy evvel ezeőttemette el a feleségét s azóta öreg aszony viseli gondját két esztendősi kicsi fiának. A tanító, hogy az este lefekűdt, szokása szerint megcsókolta az alvó gyermeket, s gondosan meggagzatta a zöldhálós kis agy páncát. Hajnalban, harang-

szó idejen pedig az öreg gazdasszony kétségbeesett síró kiabálásra riadt föl:

— Tanító ur az isteuért, hol van a Janika?

Az történet tudniillik, hogy a jó aszony nem találta ágyában a kisdedit, s fölkiatott minden zeget-zugot a házában. Janika azonban nem volt sehol. A holtra rémlűt apja felzavarta a szom zedokat, akikkel neki indult, hogy fiacskáját fölkeresse. Nyolcz óra tájban fuvaros emberek értek a faluba, a kik székéren hozták az alvó gyermeket. A temető szélén, az országut arkában bukkantak rá Biró Janikára, a ki hársfa árnyékában édesen szendergett. A fuvarosok halottnak hitték, azonban a kicsike amint hozzáérték fölvetette a szemét es mosolygott.

— Apa — mondta es újra elaludt.

A rendőrség most nagyon szigoruan vizsgál a rejtelmesnek ugyancsak rejtelmes dologban. Eddig annyit derített ki, hogy Janikát valaki ellopta apja szobájából, melynek ajtaja mindig nyitva áll. Hogy ki lopta el, miért lopta el a kisdedit: senki nem is sejtji.

* **Nagy felhőszakadás.** A brádi járás Felső-Kajanel községebén tegnap oriasi felhőszakadás volt. A hegyekől lerohanó megdagadt patakok ellepték a földeket es teljesen elpusztították a vetéseket. A lerohanó ár egy embert elsodort, a ki a vízbe fult. — A kár igen nagy.

* **Fekete gyász a hullámsírban.** — Temesvári levelezőnk írja, hogy a Béga partján tegnap egy fekete kalapot találák, ma pedig a szomszédos Dinyáson egy fekete selyem ruhába öltözött női holttestet vetett ki a Béga. — Lefénykszepták, hogy megállapíthassák ki létét.

* **Véres harcz csempészek es pénzügyőrök között.** Csak e napokban gyűlt meg a bajuk a magyar határőröknek a szerb csempészekkel, kik Orsovára csolnakon disznóhúst csempészni akartak, most pedig Zimony alatt keveredett heves harczba az ottani pénzügyőrség kirendeltségi ugyancsak szerb csempészekkel. Az utobbi éjjel ugyanis a határvédő pénzügyőrök egy csolnakot vetek észre a Dunán, mely a magyar partra akart észrevétlenül kikötni. A pénzügyőrök bevarták a jármű kikötését es a benűlőket igazolásra szólították fel. Erre a benűlők puskalövésseleltek, mely azonban nem találta a finánczokat. A szerb csempészek erre hamarosan elöltek lakjukat a partról es hatalmas evező csapásokkal a folyam közepére érte. Itt egyik emberöket a pénzügyőrök golyója találta, aki a lövés után a hullamokba bukkott. A csempészek is több lövést tettek a pénzügyőrök ellen, sőt a tulsó partról a szerb határőrök is támogatták őket lövéseikkel úgy, hogy a magyarpartról a további üldözéssel fel kellett hagyni, bár az órházból segítség jött a kirendelt őrség segítségére.

* **Vérengzés egy hajón.** Rémmesébe illő eset híre jött ma hozzánk Stockholmból. A Prinz Karl gőzösn, amely tegnap nyolcz órakor indult el Arbogából Stockholmba, szörnyű tömeges gyilkosság történt. Egy utas miutan különböző utiársaira razarta az ajtókat, mindket kezebe revolvert fogott es sorra lövöldözta az elzart tehetetlen embereket. Majd tört ragadott s hátra es mellbe szurta vele a kapitányt. A vérengzés befejeztével észre vette, hogy a Prinz Karl fele a Köping-gözs közeledik. Gyorsan mentőesónakba ugrott es tovább evezett. A Köping emberei a Prinz Karl-ra siettek, a hol rémitő keptáruit eléjük. A kapitány es mas hat ember halott volt már, a többiek súlyosabb vagy könnyebb sérülésekkel szabadultak meg a veszedelemből. A merényőt tegnap a személy leírás alapján négy rendőr fölmerete es jó darabon üldözta. Srubstrup álmomás várótermében vegre sikerült őt elfogni. — Letartóztatásakor löni akart a rendőrökre, de elfogták es megkötözték. — Zsebében két revolvert es 57 töltényt találta. Kűnt, hogy Nordlund János Fülöpnek hívják; aprili-ban bocsájtották ki a börtönből, a hová gyujtogatas miatt kerűlt. Bevallotta bűnét s azt is, hogy a kapitánytól 800 koronát rabolt el.

BRADY-féle
Máriaczei
gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak **gyomor bajknál**, nélkülözhetetlen és általában ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtság, savanyu felbűffogés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyalkakiválasztás, sárgaság, undor és hanyas, gyomorgörcs, szűkölés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult felfájtságnál, a menaviben ez a gyomoról származott gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, majbajok és hámorhoikáknál.

Említett bajknál a Brady-féle **MARIACZEI GYOMORCSÉPEK** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Vételnél csakis **Brady-féle Máriaczei gyomorcsépek** kérendők és vigyázni kell, hogy az a fenti védjegy és aláírással ellátva legyen és arra, hogy a régi hírnevű valódi Brady-féle Máriaczei-gyomorcsépek üvegeje 40 krba, kettős üvegeje 70 krba kerül, holott a nem valódi, utánzótt és csekélyértékű, olcsóbb árban, többnyire 35 krért árusítatják.

Carl Brady, Apotheke zum „König von Ungarn“ Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerterá Budapest, Király-utca 12. sz.

Kapható Debreczenben: **Tóth Béla, Mihályvits István, Dr. Rótschnok V. Emil, Tamásy és Balázs** gyógyszerészeknél. **Diószegen:** **Vaday Ignác, Er Mihályfalván: Matray István.** **Hadházon:** **Farkas Ödön.** **Kabán:** **Horváth Kálmán** gyógyszerészeknél.

TARTOS SZAGTALAN (eredeti üvegekben á 80 kr. és 1 frt 20 kr.)
AZONNAL SZARAD (valódi csak üvegekben ezen fekete yomat másolatával)
Christoph-Lak
A LEGJOBB MAZALÓ ANYAG A PADLÓKRA

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtatassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajnak sajátja, elterületik. Emelett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgygal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénymáz
sárgásbarnát és máh-onibarnát, mely akár csak az olajfesték fedi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb.; van azután

tiszta fénymáz (szinezetlen)
új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketres olajfestékkel bemázolt egészen új pallókra való.
Csak fényt ad, ennél fogva nem fedi el a famustrát. Postacsomag, körülbelül 35 négyzetméter (két közép nagyságu szobára való) 5 frt. 90 kr. vagy 9 1/2 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázoló k és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokféle utánzózzák és hamisítják s sokkal rosszabb s gyakran a czélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

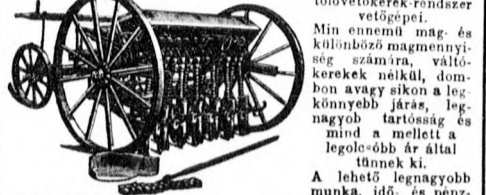
Christoph Ferencz,
a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.
Debreczenben: **FÉLEGYHÁZI JÁNOS** és **GANOFSZKY LAJOS** Nagy váradon: **ifj. WEISZ BERNÁT**

Szőlőművelők és mezőgazdák számára!
A szőlőtelepek befecskendezéséhez, valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok, továbbá a szegecs és tormáncs teljes kiirtására

MAYFARTH Ph. és TÁRSA-féle
szabadalmazott önműködő úgy hordozható mint kocsi szerezelt

„SYPHONIA“
fecskendő, a legjobbknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek már sok szerző menő példánya van alkalmazásban és számos elismerő bizonyítvány igazolja ezeknek elvitázhatatlan kiválósgát minden más rendszerrel szemben.

A legjobb vetőgépek
MAYFARTH Ph. és TÁRSA legújabb szerkezetű

„AGRICOLA“
tolóvetőkerek-rendszer vetőgépei. Min emmő mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerekük nélkül, dombon avagy síkon a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

MAYFARTH PH. és TÁRSA
cs. és kir. kiz. szabadalm. mezőgazdasági gépgyárak **BÉCS, II. Tabortstrasse 71.**

Az országos mezőgazdasági egylet nagy arany érme 1899. Szegeden.
— Több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel kitüntetve. —
Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek.
Képviselők és ismételadók alkatmazzatnak.

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:
A KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HECZYFORRAS
IGEN TISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZO KOCSIBAN.

Uj hathatós gyógmód.
Előkél orvosok bizonyítványai.
Ártalmatlan orvosság nélkül.
Minden idegbetegeknek
legmelegebben ajánltatik **Weissmann Roman** 26. kiadásu brosurája.
Idegbetegségek és gutaütésről megelőzés és gyógyítás.
Ingyen kapható Debreczenben: **Dr. Rótschnok V. Emil** gyógyszerterában Kossuth-utca.

The Premier Cycle Co. Ltd.
COVENTRY (England), EGER (Böhmen,) WIEN VII.

Kettős csövű HELICAL- Szabadon futó
PREMIER-KEREK PÁROK
Motor kerekek Legjobb gyártmány. Szállító kerékpárok

Egyedüli képviselő: **Deutsch Ede** Debreczen.
Fiókküzlet: **Karczag.**

Kerékpár iskola Kerékpár iskola

Szivattyuk Mérlegek
minden neme, házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb célokra. Legjobb gummi- és kender-tömlők.
Legújabb javított rendszerű tüzdes és futó súlymérlegek fából és vasból, kereskedelmi, gyári, mezőgazdasági, ipari és házi célokra.
Mindenféle csövek.
Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság
I. Schwarzenbergstrasse 6. **W. GARVENS, Bécs** I. Wallfischgasse Nr. 14.
Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezetési üzletekben, kuffuró-vállalatoknál stb. — Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérlegeket.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Küfeke gyermeklisztjét
MAGYARORSZÁG, AUSZTRIA, NEMETORSZÁG stb. LEGELSŐ HOZZÁÉRTŐI AJÁLJÁK.
LEGJOBBAN TÁPLÁLJA A GYERMEKET KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRÁKBAN ÉS DROGISTÁKNÁL
TEJHEZ VALÓ LEGJOBB POTLEK KÜFEKE R. WIEN VI/2 ÉTELRENDEJÉNÉL LEGJOBBAN BEVALIK

Bächer Rudolf

cs. és kir. szab.

eke-gyára.

Debreczen és Hajdumegye képviselője

KLEIN JAKAB

Piacz-utca 26. sz., a főtőzsde udvarán.

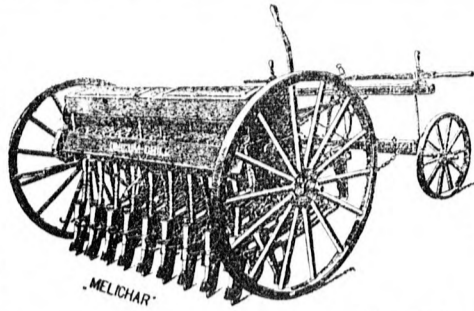
Melichar Ferencz

cs. és kir. szab.

vetőgép-gyára.

Minden fajta 7, 8, 10 számú Sack-rendszerű, különféle két barázdás ekék, egészen aczélból készített egyes **eketestek**, fűkaszálló, Hollingsworth és Globe szénagyűjtő, eredeti amer. planet jr. kukoriczaka, **szecska** és répvágó minden nagyságban, **Backer-rosta**, **konkolyozó szöllőprés** és **szőlőzuzó**, ezenkívül

itt fel nem sorolt minden gazdasági gépeket és eszközöket tartok állandóan raktáron.

Az
„Unikum-Drill“
a világ legjobb vetőgépe.

Raktáron

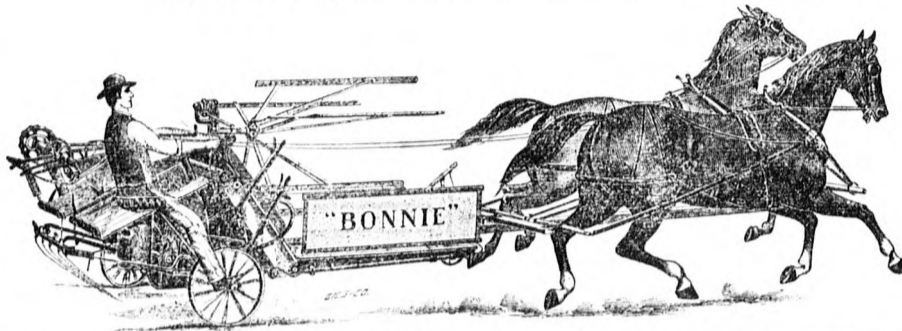
12, 14, 16, 18, 20 egész 30 sorosig
4"—4½" sortávolságban.

Kérem a gazdaközönseg azon szives pártfogását, amelyben ez ideig is részesített

kiváló tisztelettel

Klein Jakab,

Piacz-utca 26. sz., a főtőzsde udvarán.

Fein Karolin

új női kalap divat-terme
DEBRECZEN, Kossuth-utca 25 sz. a.
a főkapitánysággal szemben.

Nagyságos asszonyom!

A nyári idényre szükségelt remek

ujdonságokat

mostani bécsi bevásárlási utamban oly rendkívül előnyösen sikerült megszereznem, hogy ahogyan hiszem, miszerint velem a legújabb divatu

női- és gyermek kalapokban

versenyezhetni lehetne.

Miután sok oly szép cikket vásároltam, melyek bizonyára felköltik nagyságos asszonyom érdeklődését, felkérem, hogy mielőtt nyári szükségletét fedezné, **női divat-termet** meglátogatni kegyeskedjek. Minden meglepő olesó árban kapható.

Gyaszkalapokat készletben tartok és megrendelésre is rendkívül rövid idő alatt, mérsekelt árban készítek.

Fátyolokban rendkívül dus raktáram van.

Nagyrabecsült pártfogásáért esedezve, vatyok

teljes tisztelettel

Fein Karolin

női kalap divat-árusnő.

Előnyösen ismert kiténő gyártmányu

stiriiai lódent

divat kelméket, fekete és kék kelméket tartós minőségben, férfi öltönyökre, szállit:

Kastner és Öhler cég

posztó osztálya, Grätz.

Minták bérmentve. Magyar levelezés.

JÁRVÁNYMENTES HELY.

Állandó fürdőorvos.

KLIMATICUS GYÓGYFÜRDŐ ÉS HIDEG-VIZGYÓGYINTÉZET.

Remek szép fekvéssel, kiránduló helyekkel és sétányokkal.

GYÓGYESZKÖZÖK:

Hidegvizgyógyintézet, vasas és érvényes savanyúvíz és fűzők, az idényujjonnan és észszerűen átalakított sós- és fenyő-belégzési intézet, villany-massage, természetes melegtej, juh-savó; mindezek csel-szerű használatára a gyógyfürdő orvosai ügyel fel.

UJONNAN épült vasuti állomás.

Gyógyjavallatok:

Tüdőbajok, malária, (mascárláz), gége-, hörg- és tüdőhurut, gyomorhurut, emésztelenség, máj- és lépdagadatok, vízho-lyaghurut, specifus és görvényes esontbántalmaknál. Mindenféle ideg-bántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. Vértbajok, kövezény, görvény, bajkór, delirium trem. potat. Női lejjok, fehér folyás, sápkór, havi zavaroknál.

Kitünő ellátás és lakás.

Prospectussal és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál

A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Gyógyszertár.

Idény: Májustól Októberig.

KÉT VENDEGLŐ.**Serravalló-China bor**

vassal,

orvosi kiténőségek által, mint Dr. Braun tanár, udvari tanácsos Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag Dr. Kraft-Ebing tanár, udv. tan., Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Nuesse tanár udv. tan., Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánlitik.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV. Gyógyszerész és vegyészeti congressus Nápoly 1894., Olasz általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem: Kiállítás: Venedig 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894., Berlin 1895. Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kiténő, újra élesztő szer, kiváló ize miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vétetik. **Üvegekben 1/2 liter á frt 1.20, 1 liter a frt 2.20 árusittatik minden gyógyszerárban.**

Serravalló gyógyszerár Triesztben,

gyógyszerár nagyban szétküldési ház.

Alapított 1848.

Alapított 1848.

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.